СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 26. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 1. лютого, 1930. VOL. XXXVIII. No. 26. Jersey City, N. J., Saturday, February 1, 1930. THREE CENTS.

ВАШИНГТОН ЗАДОВОЛЕНИЙ З ЛОНДОНСЬКИХ НАРАД

ВАШИНГТОН, 31 січня. — Урядові кола, одержавши довірочні інформації від секретаря стейту Стимсона, є тої думки, що морська конференція в Лондоні є наскрізь діловою та що всі присутні делеґати намагаються щиро дійти до якогось порозуміння.

ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ПІДВИШКИ ЦІН.

ОЛБАНІ 31 січня. — Підвищення телефонічних належитостей з боку Нюйорської Телефонічної Компанії стрінулося з загальним протестом. Підвишка не ввійде на разі в життя. „Поблик Сервис Комішен" робить у тій справі доходження. Кажуть, що коли буде дозволена підвишка, то тільки така, що компанія не буде могла заробити більше як 7% від вложеного капіталу.

ЗАПИВАЮТЬСЯ ПО КЛЮБАХ.

ВАШИНГТОН, 31 січня. — Сенатор Брукгарт з Айови розпочав нову прогибіційну сенатську дебату. Він прочитав у сенаті листа від свого приятеля з Ню Йорку, в якім той доносить, що в елеґантнім нюйорським „Сентюрі Клюб" подають у кождій порі дня і ночі вактелі, та що на Новий Рік запивалися там гості до безтями. Нюйорський інформатор пригадує ще Брукгартови, що другим заступником президента того клюбу є ніхто иниший, а Містер Викершем, президент назначеної Гувером комісії для охорони законів.

В тій справі забирали ріжні сенатори голос, але додавали, що тут не сказано нічого нового, бо по инших клюбах діється тесаме.

МАЄ 100 ЛІТ, АЛЕ ДЕРЖИТЬСЯ ДОБРЕ.

НЮ ЙОРК, 31 січня. — На старого Френсиска Боджіямо наїхав автомобіль і потовк столітного дідугана. Полісмен прилетів до старого й почав його підносити з землі. Та старий дякував за поміч і казав, що сам встане. Полісмен полетів кликати амбуляис, а коли той приїхав, лікар ствердив побиття і хотів забрати Боджіяма до шпиталю. Але Боджіямо почав ґімнастикуватись і заявив, що йому не треба шпиталю, бо він чується добре, а з потовчення нічого собі не робить, бо воно само загоїться.

ЗГИНУВ ПІД ВОДОЮ.

МОНТРЕАЛ, 31 січня. — По трох днях вдалося вкінці знайти нурця Петра Трейза під водою, але вже неживого. Шукали за ним два нурці з нараженням життя.

ГОЛОСУЮТЬ У СПРАВІ ПРОГИБІЦІЇ.

ВИЛМИНГТОН, 31 січня. — Пієр Ді Понт заповів, що буде переведене в стейті Делавар голосовання, щоби пізнати волю населення щодо прогибіції. Вишлють квестіонарі до 112,000 осіб. В стейті Делавар обовязує закон Клера, який ще остріший від закону Волстеда. Бо приміром аптикар відповідає особисто за кожду шкоду, котра повстає з лікарства, яке має якунебудь домішку алькоголю.

СПЕКУЛЯЦІЯ ЗАВЕЛА ДО ТЮРМИ.

ДЖЕКСОН (Мішіґен), 31 січня. — 11 банкових урядників з „Бенк оф Фліит", котрі спроневірили банкові гроші, вживаючи їх на біржеву спекуляцію, зголосилися до тюрми, щоби зачати відсиджувати кари від 6 місяців до 12 літ.

РОЗГАРДІЯШ У НАФТОВІМ ПРОМИСЛІ.

ТОПЕКА (Кензас), 31 січня. — Надпродукція нафти довела до великої конкуренційної боротьби між поодинокими нафтовими компаніями. Говернор Рід з Кензас просить президента Гувера о інтервенцію, бо „Стендард Ойл Компані" знизила тепер ціни на нафту до такої міри, що вони не відповідають коштам продукції. Инші компанії не можуть видержати такої конкуренції.

ЗА ЗАГАЛЬНЕ ОБМЕЖЕННЯ ЗБРОЄННЯ.

ВАШИНГТОН, 31 січня. — „Ди Вименс Пейтриотік Конференс он Нешенел Дефенз" радила над морською конференцією в Лондоні. Сенатор Тайдингс з Мериленд виголосив підчас тої конференції промову, в якій зазначив, що не можна кінчити на обмеженню зброєння на морі, а треба обмежити такесаме зброєння у воздусі й на суші. При такім обмеженню не можна рівнож забувати на основні принципи національної оборони. Становища Тайдингса являється виразом думок делеґаток конференції.

КОНҐРЕС ЛІКАРІВ.

ПАНАМА СИТІ, 31 січня. — Взавтра зачне радити конґрес Панамериканського Медичного Товариства, на який зїдуться лікарі з усіх сторін американської півкулі.

МЕНШЕ ПОЗИЧАЮТЬ.

ВАШИНГТОН, 31 січня. — Держави Латинської Америки позичали річно в Злучених Державах до $350,000,000, а останнього року позичили тільки $66,040,000. Біржева спекуляція довела до того, що гроші подрожили, тому й менше тут позичали, бо не хотіли платити високих процентів.

ЗА СІМ ДЕНЬ ДО БРАЗИЛІЇ.

НЮ ЙОРК, 31 січня. — Франція удосконалила вже воздушне получення між Полудневою Америкою і Францією до тої міри, що подорож з Парижа до Полудневої Америки триває тепер усього 8 днів. Американська компанія, в якої руках спочиває воздушне получення з Полудневою Америкою, заповіла, що подорож між Ню Йорком і Бразилією триватиме сім днів. Побудовано вже два спеціяльні літаки, які не бояться французької конкуренції.

СВЯЩЕНИК У СРСР ЗАСУДЖЕНИЙ НА СМЕРТЬ.

Московська преса повідомляє, що найвищий суд у Петропавловську засудив на кару смерти римо-кат. священика Підборного, якого зараз після присуду розстріляно. В акті обвинувачення доказано йому антибольшевицьку аґітацію. Жертву кривавого терору поховано потайки, щоби не викликати серед населення протесту проти розстрілу священика, який був дуже люблений людиною.

ЕЛЕКТРИФІКАЦІЯ ВОЛИНІ.

У місті Острозі побудовано нову електрівню на місце давньої приватної електрівні; також Ковель побільшує й розбудовує свої електричні заведення, а в Рівнім електрівня дістає нові машини. У місті Кременці міська управа приступає до поліпшення електрифікації міста.

ІТАЛІЙКИ ПРОТИ КОРОТКИХ СУКОНОК.

50,000 італійських жінок запротестували проти коротких суконок. Протест із 50,000 підписами передано в двох грубих томах італійській королеві.

ЧИ МЕСТЬ?

В Сільци коло Підгаєць згоріло господарство Мих. Чолгана. Польські газети твердять, що його підпалено з мести за те, що він голосував на війта Поляка і тим перехилив побіду на сторону Поляків. Є це очевидно тільки здогад, бо нікого не злоблено на горячому вчинку.

ГОРОЖАНЕ ВАТИКАНУ.

Наймолодша держава світа — Ватикан має усього 526 горожан, але зате вони належать аж до 11 національностей. Найбільше є, очевидно, Італійців — 389, Шайцарців, які становлять папську гвардію, є 113, Французів 11, Німців 5, Еспанців 2 і Американців, Австрійців, Бельґійців, Голяндців та Норвежців по одному. Є й один некатолик — Абисинець. Цікаво, що нема ані одного Поляка ані Жида. Не здивуємося, що „Львов. Курєр Поранни" вкоротці вже розпізнає в якомусь Німцеві внука якогось польського достойника і ця несправедливість буде усунена. Жидам натомісць звертаємо увагу, що Ватикан одна з найбогатших держав.

„БАТЯ" В ПОЛЬЩІ І НІМЕЧЧИНІ.

Найбільша чеська фабрика обуви „Батя", що то вивозить богато своїх виробів до всіх майже країв Европи, Африки та Америки, розпочала продажу обуви в Польщі. Покищо буде її продавати у Варшаві, Познані та Лодзі. Всюди відкриває по кілька своїх складів.

Налякані польські фабриканти обуви нараджуються, як мають боронитися перед „Батею", бо його обува добра і дуже дешева.

Рівночасно відкриває „Батя" власну фабрику обуви в Німеччині і то на 100 робітників. Німецькі фабриканти також налякались і нараджуються.

Чеські фабрики „Баті" виробляють денно 80 тисяч пар обуви. Є це найбільша фабрика обуви на нашій землі.

ПЯТЬСОТ „ФОРДІВ" УТОПИЛОСЯ В МОРІ.

Підчас останньої бурі на Північним та Балтійським морях затопився корабель „Еґер", який перевозив до Польщі 500 автомобілів Форда. Катастрофа наступила в дорозі з Копенгаги до Данціґа. Цілий транспорт був заасекурований.

КАТОЛИЦЬКА ПОЛЬЩА.

Польські часописи донесли, що в буджеті Німеччини на 1930 р. 24.3 міліонів марок є призначених на католицьку церкву, а в Польщі на цю ціль призначено 22.8 міліонів золотих, себто два й пів разу менше як в Німеччині. А тепер візьмім під увагу, що в Польщі є біля 24 міліонів католиків, а в Німеччині не цілих 15 міліонів.

ЖІНКА ВБИЛА ЧОЛОВІКА.

У селі Блажовиї під Ряшевом 28-літня Софія Якубчик жила в незгоді зі своїм чоловіком Володиславом. Недавно в ночі, коли чоловік спав, Софія взяла сокиру і кількома ударами в голову зарубала його на смерть. Убивницю арештовано.

ПАМЯТНИК ХРИСТА-ЦАРЯ У ВАРШАВІ.

У Варшаві під головуванням єпископа-суфраґана Шлягівського приступлено до будови памятника Христа-Царя, який стоятиме на площі Спасителя.

СМЕРТЬ НАЙТЯЖЧОГО ЧОЛОВІКА НА ЗАКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

В селі Крива на Закарпатській Україні помер на днях Ілько Попович, який важив 160 кг. і був найтяжчим чоловіком на Закарпатській Україні. Його родина оповідає, що цей товстезний Попович харчувався завжди майже тільки барабoлею і рибою.

СМЕРТЬ ПАСТУХА.

Недалеко Куявського Раздейова пастух Осип Гапський провадив дорогою величезного бугая. На нещастя на дорозі висунулося кільце із бугайового носа, а коли пастух пробував це кільце знов наложити бугаєві на ніс, той розлютився, вхопив пастуха на роги, відтак кинув об землю, поломив йому ребра, розтратував ціле обличча так, що пастух другого дня помер. Особи, що пробували ратувати пастуха, були також легко потурбовані.

ВИПАДОК ПОМІГ.

Перед війною жив в австралійському місті Сідней Німець Тіль. Як вибухла світова війна, мусів він покинути Австралію і ставитись до німецького війська. Іцучи, не міг він забрати з собою зложених грошей і замісць дати їх в переховок до банку, запхав гроші у фляшку та, закопав її в одному публичному городі. Як війна минула, став Тіль писати до поліції в Сідней, вказуючи місце сховку. Заходи поліції не помогли. Аж ось недавно бавились діти в згаданому городі і, перекопуючи лопатками землю, натрафили на фляшку. Родичі дітей віднесли фляшку на поліцію, яка повідомила Тіля, що його фляшка з 300 фунтами стерлінґів знайшлася.

ВЕЛИКА КАТАСТРОФА В АМСТЕРДАМІ.

На ратунковому судні біля Амстердаму наступив вибух парового кітла. Сила вибуху була така велика, що двох робітників викинуло понад дахи кількох домів. Їхні тіла знайдено цілковито обезображені. Багато осіб важко ранених. Втрати величезні. Кілька домів завалилося під напором воздуха. Рівнож лопнули газові рури, в наслідок чого вибухла пожежа.

ЖІНОЧІ ХИМЕРИ.

Останнім кроком моди в Лондоні — це кольоровані собаки. Ця мода вимагає, щоби дами, які водять зі собою песиків, малювали такого песика барвою, що гармонізувалаб з барвою сукні чи панчіх. В Лондоні утворились окремі підприємства для перефарбування собак. Виявилося, що складники деяких барв шкодять здоровлю бідних собак і що через жіночі химери ці милі сотворіння хоруть на шкірні недуги.

ПОЖЕЖІ.

В селі Ваньові, пов. Сокаль, вибухла пожежа в домі Анастазії Тененшин і перекинулась на будинки Івана Коцуна, Дмитра Чайківського, Дмитра Сидора та Миколи Остапчука. Вогонь знищив три господарства цілком, а в якиї частинно. Згоріло 4 корови, 4 коні, 8 овець. Загальна шкода виносить 25,000 зол.

ОРИҐІНАЛЬНИЙ САМОВБИВНИК.

Анчі Новотна, дочка багатого купця з Праги, втомилась життям і хотіла отруїтись, але подумала, що самотній дівчині буде скучно мандрувати на другий світ, тому виїхала до Францесбаду, щоби знайти собі супутника у вічність. Цей супутник найшовся далеко лекше, як вона думала: Анчі познайомилася з молодим песимістом Мартеном, який заявив їй, що він дуже радо в її товаристві закінчить життя самовбивством. Песиміст Мартен показав молодій Анчі пляшочку з отруєю і попросив замкнутися з ним у готелі в кімнаті, де вони мали скінчити життя. Ну і справді песиміст Мартен дав своїй супутниці до вічности випити половину пляшини отруї і казав, що після неї випє другу половину він сам. Випивши отрую, Анчі Новотна почула нагло велику сонність і заснула в святім переконанню, що вона засипляє вічним сном і що за хвилину біля неї засне Мартен. Якеж було її здивування, коли вранці вона збудилась і не найшла біля себе ані трупа Мартена, ані свого убрання, ані торбинки із поважною сумою чеських корон та з дорогим ланцюжком перел. Обурена на оптимістичного песиміста Мартена, Анчі Новотна, одягнувшись в позичене убрання, зателефонувала батькові, що за нещастя з нею сталося, домагаючись, щоби батько при помочі поліції знайшов обманця та злодія, що так її обдурив. Але батько так втішився, що самовбивство його доньки скінчилось так щасливо, що не хотів шукати Мартена, вибачив йому провину і Анчі Новотна вернула до родичів до Праги і тепер вже й не думає про самогубство.

ШУКАЮТЬ КОМПРОМІСУ МІЖ ФРАНЦІЄЮ ТА ІТАЛІЄЮ

НА ВОЄННО-МОРСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ В ОСНОВУ ПЕРЕГОВОРІВ ВІЗЬМУТЬ ФРАНЦУСЬКІ ТА ІТАЛІЙСЬКІ ВИМОГИ. ЦИМ ШЛЯХОМ ДУМАЮТЬ ОСЯГНУТИ ПОРОЗУМІННЯ.

ЛОНДОН (Англія), 31 січня. — Щоби знайти шляхи до порозуміння між Францією та Італією, конференція утворила спеціяльну комісію, яка має своїм завданням погодити французькі та італійські вимоги. Італії домагаються для себе фльоти такоїж сили, яку буде мати Франція й щоб обчислення робилося по окремим категоріям воєнних кораблів. Франція домагається права мати фльоту значно сильнішу від італійської, а обчислення сили фльоти має бути лише загальним числом поємности її, не кваліфікуючи по категоріям кораблів.

Франція домагається права мати принаймні 800,000 тон загальної поємности військової фльоти. Вона мало зацікавлена в будованню великих панцирників. Також Японія, Англія й почасти Америка не зацікавлені воєнними великим кораблями. Головний спір між державами буде в справі кружляків поємности 10,000 тон кождий, а також в справі підводної фльоти.

Кожна держава, що бере участь на конференції, тепер має подати загальне обчислення сили воєнної фльоти, якої вона потрібуватиме до 1936 року. Потім почнуться дебати над зменшенням цих вимог та над відшуканням компромісів і порозумінь. На першому діловому пленарному засіданню конференції виявилося, що такі засідання будуть мати лиш формальний характер для затвердження того, що осягнено підчас приватних переговорів та нарад.

ВИМОГИ ҐАНДІ.

ІНДУСЬКИЙ ВОЖД СТАВИТЬ ДОМАГАННЯ БРИТАНІЇ, ЯКІ МАЛИБ ЗАСПОКОЇТИ ІНДІЮ.

БОМБЕЙ (Індія), 31 січня. — Вожд Індусів, Магатма Ґанді, в газеті „Молода Індія" проголосив ті чергові потреби Індії, які, при задоволенню їх, можуть внести заспокоєння й привернути до праці в урядових установ та в місцевих парляментах індуських націоналістів. Разом з тим він висловлює признання віце королеві Індії, лордові Ірвингові, за його отверту промову на відкриттю місцевого парляменту, бо тепер індуси-націоналісти знають, на чому вони стоять.

Для хвилевого заспокоєння Індусів Ґанді домагається: 1) заборони продажу лікерів; 2) зменшення еквіваленту за ґіндуську монету, рупію, з 36 центів до 32; 3) знесення податку на сіль; 4) зменшення воєнних витрат на 50%; 5) зменшення платні високим урядовцям в Індії; 6) збільшення мита на чужинецькі вироби одежі; 7) звільнення з вязниць усіх політичних вязнів, з виключенням убийників; 8) дозволу повернутися до Індії політичним емігрантам і ще кілька подібних вимог.

НОВЕ МІНІСТЕРСТВО В ЕСПАНІЇ.

МАДРИД (Еспанія), 31 січня. — Уже сформовано нове міністерство на чолі з генералом Беренгвером. Новий прем'єрміністер заявив, що міністерство його ставить своїм завданням привернути населенню Еспанії всі політичні й особисті права, які були знесені диктатурою Прімо де Ривери.

Нове правительство готується росписати вибори до парляменту, який сформує уже своє правительство, відвічальне перед ним. Кажуть, що це король Альфонс помстився над Ривером за те, що той одного разу сказав королеві: „Або має бути так, як я кажу, або я стану першим президентом першої еспанської републики".

БОРОТЬБА З ДЗВОНАМИ.

МОСКВА (СССР), 31 січня. — Радянський уряд наказав поскидати дзвони з усіх церковних дзвіниць у Москві. Метал з дзвонів потрібний для радянського пляну індустріялізації.

За офіційну причину подано, що робітниче населення Москви скаржиться, що дзвони порушують його спокій. Очевидно за Москвою піде знищення дзвонів по всіх инших містах Росії.

КЕРУВАВ ПОГРОМОМ АРАБІВ.

ЯФА (Палестина), 31 січня. — В місті Тель Аві судять тепер Жида-полісмена Гінкаса. Його обвинувачують у тому, що він стояв на чолі жидівської банди, яка громила й розстрілювала Арабів, заходячи до їх будинків.

АНГЛІЙСЬКА ОКУПАЦІЯ ЛИШАЄТЬСЯ.

ЛОНДОН (Англія), 31 січня. — Секретар кольоній одержав прохання від мешканців острова Кипру, який лежить на Середземному морі біля Греції, щоб островові було дозволено приєднатися до Греції, або утворити свій незалежний уряд. Це прохання підписане 5/6 усього населення острова.

Секретар кольоній відповів делеґатам від населення острова Кипру, що не може бути й мови, щоб Англія задовольнила якесь з цих домагань. На думку Англії населення Кипру не може само собою управляти, а тому він лишиться далі під зарядом англійського комісаря.

ЧЕКА В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ (Франція), 31 січня. — Уже нема сумніву, що вожда російських білогвардійців, генерала Кутепова, захопили большевицькі чекісти. Один слуга паризького шпиталю заявив, що він бачив, як Кутепова забрали до автомобіля три чоловіки. Один з них був в уніформі поліцая. Цим пояснюють, що був сфальшований арешт Кутепова французькою поліцією.

Поліція заявляє, що на тій вулиці, де сталася ця пригода з Кутеповом, ніколи не було поліційного поста, а між тим той слуга довгий час там бачив того поліцая, що арештував Кутепова.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES; Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДЕ ШУКАТИ РІВНОВАГИ.

Здоровий організм одиниці чи нації, перейшовши родинне, особисте чи національне нещастя, намагається завсіди вернути чимскорше до духової рівноваги, щоби з новими силами будувати нове. Велике потрясення, яке довелося пережити українському народови, лишило по собі великі сліди, болючі рани. Бо рідна земля поневолена, а її сини, одні закуті в неволі, а инші розкинені по цілім світі, вештаються, світом нудять і останніх сил добувають, щоби мати хоч на прожиток.

Все це відбивається дуже погано на нашій психіці. І то як на Українцях в рідним краю, так і на тих, що опинилися на чужині. Нема холодної розваги і такту, бо їх місце заступає гістерія, яка каже дуже часто людям добачувати найбільших ворогів у своїх найближчих, а не у властивих ворогів. Через те шарпають рідні сини одного народу одні другим нерви. Спожиття стає неможливим між своїми таки людьми і своїми товариствами. Одні других ненавидять, одні других запідозрівають о нечесні діла. А все це докупи виробляє атмосферу, в якій неможлива ніяка творча праця.

Та є один великий лік, який дуже часто вилічує людину, а з нею і цілу націю з такого нещасного положення. Тим ліком являється книжка. Великий німецький нарід був настільки щасливий, що в найтяжчих хвилях упадку видавав людей, які вміли завернути упадаючу й здеморалізовану націю до науки і духового світа. Навіть тепер, коли Німеччині прийшлося переживати по програній світовій війні важку матеріяльну кризу, не потерпіла на тій кризі тільки одна річ — книжка. Побиті й знищені війною Німці видали навіть по програній війні більше книжок, як їх великі побідники. І річ ясна, був попит на книжки, бо інакше їх не видавалиб.

Ще одно помічення, вже американське. Зі звіту книгаря Йосифа Липинката, бувшого президента Краевого Товариства видавців, виходить, що велика біржева кріза, яка нанесла мілїонам людей десятки міліярдів втрат, цілком не тронула книжки. Кріза ця довела до великанського безробіття, застою в промислі і торговлі й до тисячних банкротств та цілковитого зубожіння соток тисяч людей. Але зріс тільки один рух — книжковий. Ще ніколи не розпродано в Америці стільки книжок, як це сталося тепер, по біржевій катастрофі.

Липинкат подає, що це зовсім природне явище, бо коли люде чим потрясені й шукають нових доріг у життю і нових сил, то завжди шукають їх у читанню.

Коби так ці прояви промовили й до Українців, то далеко інтересніше булоб наше життя, був би поступ і ширилась би українська книжка, а з нею і наша культура.

В. Богуш.

АВСТРІЙСЬКА ПРОБЛЄМА

(Оригінальний допис до „Свободи").

Сучасна Австрія (має всього 5 мил. населення), втративши своє панування над величезними просторами габсбурської імперії, опинилася як проминслова країна нині майже у безвихідному становищу. Поясняється це тим що вона має замало розвинене сільське господарство і примушена довозити значну скількість хліборобських та взагалі харчових продуктів тоді, як австрійська промисловість, втративши колишні ринки збуту, або всі сусідні держави одгородились високими мурами, не в стані нормально розвиватися та примушена скорочувати своє виробництво до 60—70% власної спроможности. У звязку з цим сучасна Австрія обтяжена великим торговельним пасивом, хронічним безробіттям (пересічно в країні скількість безробітних досягає 200 тисяч душ) та нечуваною фінансово-економічною крізою взагалі).

Позбавлена можливости власними силами розвязати цю кризу, Австрія вже нераз зверталася до Ліґи Націй та міжнародного капіталу, щоб вони вратували її від неминучого банкроцтва. Справа в тому, що в сучасних кордонах та на ґрунті нинішних господарських відносин Австрія справді не встані власними силами добитися кращої будуччини. Тому австрійські політичні чинники мріють про приєднання її до Німеччини або до утворення придунайської конфедерації в складі Австрії, Мадярщини, Чехословаччини та Південнославії. Останні держави звичайно рішучо поборюють не лише ідею конфедерації, а також приєднання Австрії до Німеччини. Мадярщина, правда, годиться на утворення спілки з Австрією, але обстоює відновлення ґабсбурської монархії з тим розрахунком, що таким робом їй вдасться здобути назад ті терени, які вона втратила в наслідок тріянонського миру. Проте ці пляни поборюють не лише держави Малої Антанти, а також Франція. Знову Італія, хоч і підтримує почасти мадярську ревізіоністичну політику, але рішуче виступає проти заходів Австрії приєднатися до Німеччини, бо побоюється за долю тих заселених Німцями теренів (південний Тироль), які вона здобула внаслідок розпаду бувшої Австро-Мадярщини.

Ак бачимо, навколо сучасної Австрії витворився такий заплутаний клубок, що його мирним шляхом дуже важко розвязати.

Самі рішаючі европейські чинники політичні розуміють безвихідне становище Австрії, а тому вже нераз ратували її шляхом позичок та запевняють, що згодом, коли утвориться паневропейська спілка держав, доля та становище цеї країни значно поліпшає. Тимчасом сучасне становище Австрії до такої міри тяжке, що вона не може чекати тої далекої будуччини, коли утвориться так звана Паневропа. Правду кажучи, австрійські політичні чинники власно мало вірять у таку можливість. Тому вони змушені негайно шукати шляху до поратунку. На тому тлі набирає значіння внутрішня боротьба за владу, яка за останні роки прибрала в Австрії дуже гострі форми та до певної міри загрожує громадянською війною в краї-ні.

Як відомо, в Европі на ґрунті господарські кризи соціяльні антаґонізми прибрали досить велике напруження та причиняються до такої політичної боротьби, що в богатьох европейських краïнах, де традиції парляментарного режіму не пустили глибоких корінів, цілком скрахувала ідея народоправства, а натомісць запанувала диктатура в тих чи инших формах. Перед такою саме можливістю стояла також Австрія протягом цілого минулого року. В цій країні вже почали змагатися за владу дві партії, а саме народньо-католицька та соціялістична. Кожна з них спирається на широкі маси та отримала підчас останніх виборів до парляменту по 42% усіх голосів (решту здобули австрійські націоналісти та хлібороби). Соціялістична партія спирається на робітництво, службовців та дрібних крамарів, ремісників, а по части також на бідних селян. Взагалі вона здобула собі великий вплив по містах та промислових центрах. Навпаки, народньо-католицька партія має за собою більшість селян та ріжні ґрупи міщанства.

Був час, а саме в перші роки після війни, коли ці партії в силу обставин творили коаліційний уряд та спільно керували долею країни. Згодом австрійські соціялісти відмовились від співпраці та почали обмежуватися ролею парляментської опозиції, сподіваючись на ґрунті ріжних трудноців придбати собі ще який десяток відсотків голосів, щоб таким робом здобути більшість в парляменті та захопити владу в свої руки. Тому вони власно саботували заходи ріжних австрійських урядів, скеровані на загальне уздоровлення країни. Це їм вдалося тим легче, що австрійська соціялістична партія вже здобула більшість у віденській громаді, яка творить третину всеї Австрії. Крім того стара австрійська конституція мала чимало ріжних хиб, які унеможливлювали урядові без згоди опозиції переводити в життя ті ріжні заходи та пляни, що їх урядова більшість уважала доцільними та потрібними. І от у країні витворилась така ситуація, що без згоди опозиції не можна було ухвалити ні одного закона, а вся відповідальність за політику падала на урядові партії (всі три буржуазні партії творять коаліційний бльок).

Австрійська буржуазія, переконавшись, що соціялістична партія провадить цілком партійну політику з метою захоплення влади в свої руки, почала шукати виходу зі становища. З цею метою і була створена на пів-мілітарна орґанізація, „спілка оборони бальківщини". Ця орґанізація складається з ріжних суспільних ґруп, але її провід знаходиться в руках бувших старшин австрійської армії. Утворилася вона, так мовити, за згодою уряду та за допомою австрійських капіталістів (фабрикантів землевласників та домовласників), які забезпечили її матеріяльними ресурсами. Справа в тому, що сучасна Австрія має дуже маленьку армію (всього 20 тисяч душ) та таксамо невелику поліцію і жандармерію. Отже австрійська буржуазія, налякана ріжними випадками, а головне все зростаючою силою соціялістичної партії, утворила допоміжну орґанізацію, щоб на випадок внутрішніх чварів можна було забезпечити лад та спокій в країні, як також у цей спосіб збільшити австрійську мілітарну силу для оборони країни від сусідів. Мало того, утворення цеї „Спілки оборони батьківщини" поясніюється і тим фактом, що австрійські соціялісти спираються не лише на могутню орґанізацію професійних спілок, але також утворили ще раніше напів мілітарну орґанізацію під назвою „Спілка самооборони".

Ця остання по своїй скількости не менша за „Спілку оборони батьківщини", але має ту перевагу, що сконцентрована по великих містах та промислових центрах. Був час, коли австрійські соціялісти за допомогою „Спілки самооборони" та профспілок фактично диктували свою політику урядовим партіям. Тому австрійська буржуазія, переконавшися, що на ґрунті старої конституції не можливо зламати силу соціялістів, та що навпаки, вони з часом можуть опанувати цілою країною, вирішила поборювати соціялістичну партію так, як це робиться по багатьох инших країнах.

І справді створена нею „Спілка оборони батьківщини" почала робити ріжні демонстрації та походи, вимагаючи радикальної зміни конституції та загрожуючи добитися цього силою, коли не вдасться до цього прийти парляментським шляхом. Погрози орґанізувати „похід на Відень" та утворити диктатуру фашистівського знаку зробили своє вражіння. Австрійський уряд використав їх і вніс до парляменту відповідний проект закону. Налякані соціялісти, щоб обминути примару громадянської війни, вирішили піти на компроміс, бо безперечно були би програли збройну боротьбу за владу. А це тому, що коли би „Спілка оборони батьківщини" розпочала акцію, то соціялістам в ціли оборони довелосяб проклямувати загальний страйк, який дав би нагоду урядові в свою чергу вжити проти соціялістичної партії поліцію, жандармерію та навіть реґулярну армію. Нема сумніву, що уряд разом зі „Спілкою оборони батьківщини" безперечно перемігби.

Уряд Шобера був проти цеї громадянської війни, яка довелаб Австрію до повної господарської руїни. Не бажала громадянської війни і більшість „Спілки оборони батьківщини". Тому обидва табори погодились на компроміс у справі конституції. Не треба забувати, що для зміни конституції необхідно мати згоду двох третин членів парляменту, себто без згоди соціялістів конституції не можна було змінити. Отже від нині Австрія має нову конституцію, на підставі якої президент републики одержує досить значні права (він є керовником збройної сили, номінує уряд, скликає та розпускає парлямент). Таксамо значно збільшені права виконавчої влади взагалі.

Як бачимо, австрійське народництво зазнало змін в напрямі посилення монократизму коштом уменшення парляментського автократизму. Мало того, усунено деякі хиби австрійського федералізму в користь поширення влади центрального уряду; змінено також виборний закон до парляменту по окремих австрійських краях. Нарешті, хоч віденська громада і зберігла право окремого автономного краю, але її компетенція зменшена, а головне, її підпорядковано під контролю державних органів.

Одним словом, за допомогою „Спілки оборони батьківщини" австрійська буржуазія добилася богатьох бажаних їй змін. Проте становище в країні за час попередніх чварів ще більше погіршало. Річ у тому, що перед австрійським урядом нині стоїть завдання на підставі нової конституції поробити такі ріжні заходи, щоб за їх допомогою посилити господарський розвиток Австрії та взагалі добитися певного піднесення народнього господарства. На жаль, це залежить не так від уряду, як від міжнародніх чинників. Австрія так збідніла капіталом, що без значної позички та без інвестицій нічого і мріяти про будьяке уздоровлення країни. Тимчасом загальні обставини не дуже сприяють таким заходам та плянам. Це тим більше, що хоч боротьба парляментська і припинилась, але в країні вона безперечно буде продовжуватися. Отже обидва табори зберегли свої напів-мілітарні організації. Себто без взаїмного розброєння країна знову не матиме належного спокою, бо вже і нині обидві сторони галасують, що цей парляментський компроміс їх не задовольняє. А при таких умовах не легко буде австрійському урядові добитися бажаної позики. Так само міжнародній капітал і далі з резервою буде ставитися до інвестицій. Колиж австрійської господарської крізи не вдасться як належить зменшити, то соціяльні антаґонізми та політична боротьба за владу в країні приберуть знову може ще більше небезпечні форми. Це тим більше, що сучасна Австрія стала іграшкою в руках своїх сусідів та деяких великих держав. Єдиним поратунком для неї є приєднання до Німеччини. Звичайно, за нинішньої міжнародньої ситуації цей поратунок є виключений. Таксамо нема підстав сподіватися відновлення чи утворення тої чи иншої Придунайської Конференції. Себто Австрії доводиться шукати ласки та опіки у пануючих нині країн Европи. Австрійські соціялісти та їх противники так захоплені своєю боротьбою за владу в країні, що навіть забувають про те, що ніхто з них не встані вратувати країну власними силами, що знов внутрішні чвари унеможливлюють допомогу з боку міжнародного капіталу. Є певна небезпека, що при нагоді сусіди Австрії теж можуть поділитися поміж собою панованням над австрійськими теренами, коли Німеччина не спроможеться своєчасно вратувати свою братню републику від такої сумної долі.

В. Будзиновський.

ЗАКОПАНИЙ СКАРБ

Оповіданне.

(3)

Священик взяв монету. Коли був у Львові, довідався, що се ніяка рідкість, але срібло добре. Продав срібло на вагу, за півтретя ґульдена і гроші передав Бабякови. Трофим став числити. Вичислив, що як би продав усі срібняки, то дістав би тисячу і сімсот ґульденів. Але, як продати, щоби не виявилося, що він знайшов скарб? Як купити що, щоби люде не спитали, відки ти, бідний вугляр, взяв стільки гроша? Бабяк став обмірковувати:

— Купити! Лекше оказати, як зробити. В сій долині і в сусідній не купиш, бо ніхто не хоче продати клаптика землі. Один Бігун продав би ще який морґ того каменища, бо воно йому непотрібне. Але воно й мені непотрібне. Там хіба під хату, а я хату вже маю. Хоч би було що купити, то не тут, бо тут кождий знає, що я безгрішний. Кождий гадав би, що я гроші вкрав, або знайшов де на дорозі, та знахідки не зголосив до жандармерії.

— Купити деинде? Що за ті гроші купиш?! Купиш ґрунт, не буде хати. Купиш хату, не буде ґрунту. Коби то можна тут сю мою хатчину добре продати і за неї деинде купити хату, а за тамті гроші купити ґрунт. Але за сю хатчину малощо дістав би. Мабуть і купець не знайшовсь би на неї. Як деинде куплю лише хату, то не буде з чого жити. До хати треба би ще пару морґів поля, корову, пару курок. Такі річи, як плуг, борона, тощо, також коштують. Таких зарібків як тут, ніде не буду мати. Де дрова на вуголь такі дешеві, як тут? Риби також не буде... Гіркий хліб вугляря в горах, але хліб зарібника на долах ще гірший.

— Що я з тим сріблом зроблю, що я з ним зроблю?! Я знайшов скарб цілком таксамо, як баба купила собі те порося, бо не мала клопоту. Зле, як нема грошей; зле, як які прийдуть. Мабуть той, що їх закопав був, також не знав, що з ними зробити, отже взяв тай закопав. Потому забув, де закопав, і вони пропали йому.

Нарешті, аж по кількох днях Трофимови прийшла до голови нова думка.

— Гроші треба заховати аж до часу, коли Сеня буду женити. Йому ще пять років до війська, три роки у війську, разом сім. Тоді оженю його. Десь в якімсь селі знайду йому дівку, або він сам знайде собі. Як не знайдеться ліпша, то бодай така, що дістане хату і який морґ ґрунту. Сеневи докуплю ґрунту. Може буде така, що не дістане хати, але за те дістане пару морґів ґрунту. Тоді Сеневи докуплю, або побудую хату. Ще й кусничок ґрунту докуплю. Тай корову, тай ще дещо. Буде господарем, не халупником-зарібником. До тої пори гроші нехай лежать в якім безпечнім скритку.

Трофим став роззиратися за скритком. Знайшов добре місце, але не на своїм ґрунті. Воно було недалеко від його хати і на оці, бо видко було з хати крізь вікно. То були три ялиці, що в купі стояли на ґрунті Бігуна. Там ні Бігун, ні його діти, ні внуки не будуть орати, ані копати, ані будуватися. Се неужиток, на який Бігун і не дивиться. Добрий скриток був би під котроюбудь ялицею. Хоч би Бігун ялиці зрубав, то скриток лишиться неруханий, бо там, де скала, ніхто не корчує.

Не надумуючися більше, Трофим в ночи пішов, зпід одної ялиці відкотив пару каменюк, під пнем ялиці між корінням випорпав яму, всунув баняк з ґрішми; запорпав і наклав назад каміння. Ніхто й не вгадав би, що сю купу каміння хтось рухав, що під нею скарб.

Час ішов. Трофим далі випалював вуголь. Нічниць на прутів уже не клав. Тепер ту роботу робив його син, Сень. Сень і батькови помагав, бо вже дужий парубок був. Раз Трофим як поплив з вуглем, то вернув аж за тиждень. Дуже здивувався, ще більше зажурився, коли побачив, що кількадесять кроків за його межею хтось кладе хату. Жінка розказала йому, що Петрук Іван, той, що будував міст три кільометри вище, купив від Бігуна решту каменистого ґрунту, щось зо два морги, і будує хату, бо в тих сторонах буде мати роботу через яких десять років. Петрук був дуже зручним робітником при будові мостів, кашиць і відбоїв, якими укріплювано береги ріки. Його підприємці дуже раді брали до роботи; він добре, що найважніше, постійно заробляв.

Жінку Трофима дуже втішило се, що коло них хтось будується, бо їй скучно було жити на такім відлюддю. Також все, коли Трофима в ночи не було дома, або як кудись повіявся на пару днів, то вона боялася сидіти в хаті сама, чи тільки з одною дитиною.

Инакше Трофим приняв сю вість, що коло нього хтось будується, ще й купивши той ґрунт, на котрім був закопаний його скарб. Покищо скарб в небезпеці не був, бо Петрук будувався далеко від ялиць. Трофим знав, що й ялиць не буде рубати, бо Бігун продав йому ґрунт без тих трох ялиць. Казав, що сам зрубає їх, але аж підросте його молодший син і йому треба буде поставити хату. Ті ялиці Бігуна лишилися неначе в депозиті у Петрука. Він не знав, що в депозиті у нього також скарб його близшого сусіда, Бабяка.

Вдовець Петрук прийшов сюди зі старенькою мамою і з 10-літньою донькою, Мариною. Коли він пішов на роботу, мама варила, донька пасла дві кози і одного цапа. При тих ковах все мусів хтось бути і пильнувати їх, щоби не вскочили в ліс. Ковб, великий шкідник. Якби надійшов побережник і в лісі побачив козу, то не займив би, а застрілив би. І Бабяк не мав корови. Пішов би за приміром сусіда і купив би кози, але він вже не мав малої дитини, що пильнувала би. Сеня шкодував, бо Сень, помагаючи йому, заробляв більше. Петрук був добрим сусідом. Коли Бабяк балакав з ним про ті кози, Петрук сказав:

— Одна, чи дві кози більше, не робить ріжниці. Лише купіть. Моя Марина буде пасти разом з моїми. Цапа не купуйте, бо у мене є.

Марина пасла кози і... росла. Одинацять-літна стала дванацять-літною, далі тринацять, чотирнацять, пятнацятьлітною. І літа Сеня не стояли на місци. Його батько помітив, що він зачасто балакає з донькою сусіда, що таки бігає за нею. Щоби лиш покінчив свою роботу, так зараз біг... пасти кози. Він ті кози дуже полюбив, неначе без них не міг жити. Трофим зразу журився тим, бо поки Сень не міг женитися, не було небезпеки. Хочби й залюбився, то три роки військової служби у такого молодого та жвавого хлопця вистануть, щоби така перша любов вивітріла. Аж раз, коли Сень сам став Марину хвалити і сказав, що як верне з війська, то оженивсь би з нею, Трофим взяв сина за руку, повів у ліс, сів з ним на колоді і зачав образумляти.

(Дальше буде).

...КРАЇНСЬКІЙ ХА... ПОВИННА НАХОДИТИС... ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

Слово.

Комік Товія Томпсон у Ст. Луісі був загально відомий як знаменитий гуморист, але також знаний був і з великих довгів. Раз стрінув Томпсона якийсь з його вірителів і сказав:

— Слухайте, Томпсоне. Минуло вже шість місяців із того часу, як ви позичили в мене пятьдоляровий банкнот.

— Сім місяців, — поправив Томпсон поважно.

— Ну, то сім! А ви приобіцяли мені, що мені тих пять долярів віддасьте найпізніше до сімох днів.

— Знаю, — відповів довжник сумно та витягнув із кишені записник. — Той банкнот мав серію Ф., число 672.929, а емісії 1887. Я собі докладно записав це, а шойно потім видав гроші. Та відтоді я даремно старався дістати той банкнот назад.

ПОШУКУЄМО 6 УКРАЇНЦІВ З $100.

БРАТСТВО СВ. О. НИКОЛАЯ, ВІДДІЛ 175 У. Н. СОЮЗА, В ДІТРОЙТ, МІШІГЕН, ВИСИЛАЮЧИ $100 НА БУДОВУ УКРАЇНСЬКОГО ДОМУ ІНВАЛІДІВ, ПИШЕ:

НА РІЧНІМ МІТІНГУ НАШОГО ВІДДІЛУ РІШЕНО БЕЗ ДИСКУСІЇ ВИАСИГНУВАТИ $100, ЩОБИ ТОЮ ЛЕПТОЮ ПРИЧИНИТИСЯ І СОБІ ДО БУДОВИ ЗАХИСТУ ДЛЯ НАШИХ ІНВАЛІДІВ. МИ РАДІЄМО, КОЛИ ЧИТАЄМО, ЯК ТО НАШІ СОЮЗОВІ ВІДДІЛИ І ЧЕСНІ СОЮЗОВЦІ СКЛАДАЮТЬ ЖЕРТВИ НА ТУ ТАК БЛАГОРОДНУ ЦІЛЬ. МИ ЗНАЄМО, ЩО ЯК БУЛО ДОСІ ПРИ ВСІХ ИНШИХ ЖЕРТВАХ, ТАК І ТЕПЕР ГОЛОВНИЙ ТЯГАР ЖЕРТВЕННОСТИ СПАДЕ НА СОЮЗОВЦІВ. ТА МИ БУДЬМО З ТОГО ГОРДІ. БО САМЕ ТЕПЕР БУДУЄМО ПАМЯТНИК ЖЕРТВЕННОСТИ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ. ТОМУ ХАЙ КОЖДИЙ ЗНАЄ, ЩО ТА ЖЕРТВЕННІСТЬ ПОХОДИЛА ГОЛОВНО З РУК СИНІВ І ДОНЬОК НАШОГО СЛАВНОГО БАТЬКА, УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

НАШУ ЖЕРТВУ ВИСЛАЛИ МИ ДО КРАЮ ЧЕРЕЗ:

OBYEDNANYE

P. O. Box 411, Philadelphia, Pa

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПЕРЕВЕДІМ ЗАГАЛЬНО-НАЦІОНАЛЬНУ УКРАЇНСЬКУ ДЕМОНСТРАЦІЮ.

Думаю, що було би користно для нашого національно-визвольного руху перевести загально-українську національну демонстрацію по всіх краях, де лише мешкають Українці. Таку демонстрацію треба булоб урядити в один певний день по всьому світі. Для переведення цього в життя звичайно потрібно богато часу й великої підготовчої праці, щоби порозумітися зі всіма еміґрантськими та національними українськими осередками й організаціями. Таку демонстрацію треба переводити негайно в певний час, щоби сильно підготувати народам світу, що українська нація живе й бореться за свою державність. Тим ми будемо переводити агітацію серед чужинців на користь наших національно-державних змагань.

Боротьба українського народу триває далі й хоч покищо вона не має такої активности, як було в 1917—20 роках, усе-ж треба сподіватися, що кождого часу може прийти до нового зриву до активної боротьби нашого народу на рідних землях. До того часу й наша еміґрація повинна бути приготована, щоби дати нашим борцям потрібну моральну та матеріяльну підтримку, а світову опінію старатися приготовити до того, що вона буде сприяти повстанню української держави на всіх етнографічних теренах українського народу.

Своєю активною боротьбою на рідних землях український нарід уже зробив велику пропаганду серед всіх держав та народів світу й уже поставив українську справу на міжнародний терен, вивівши її з обсягу внутрішніх справ Польщі чи Росії. Та наші вороги все стараються знову українську справу привернути до становища внутрішньої справи тих держав, котрі окупували українські землі. Вони роблять усі зусилля, щоби світ поволі забув про те, що український нарід змагається за свою державу. Тому ми повинні пригадувати світові, що українська справа має світове, міжнародне значіння й що воно-го й потрібна українська пропаганда на міжнародному терені, а одним із засобів такої пропаганди має бути пропонована мною щорічна світова українська національно-державна демонстрація.

Звичайно нема чого думати, що хтось допоможе Українцям боротися за свою власну державність. Але ми мусимо старатися вплинути на міжнародні чинники так, щоби вони зрозуміли нарешті українську справу й не пособляли нашим ворогам боротися проти Українців, щоби загарбати їх землі. Наша пропаганда має на меті добитися того, щоби міжнародні чинники не пособляли московській контрреволюції та імперіялізмові, Польщі чи Румунії й Чехії в боротьбі проти українських національно-державних змагань, як це було в 1917—20 роках, коли держави антанти й Америка пособляли всім ворогам українcької державности в боротьбі проти Українців. Лише при помочі тих світових держав змогли російські контр-революціонери Деникіна захопити майже всю Велику Україну, а Польща — Волинь, Холмщину, Підляшшя й Галичину, Румунія — Бесарабщину та Буковину, а Чехи — Підкарпатську Україну.

Отож піддаю свою гадку під дискусію про необхідність уряджения одночасної української національно-державної демонстрації по всьому світі, де лише живуть українські люди. Така демонстрація мусить маніфестувати українські національно - державні змагання. Цим ми зробимо дійсну прислугу свому народові, що бореться на рідних землях за своє визволення й поставимо перед світом українську справу у всій величі державности та соборности. Цього не робить жаден „український уряд", що тепер „урядує" чи ще не розвязане. Ось для цього в польських, чи в німецьких, чи в російсько-монархістичних сінях.

Г. Туркевич,
Сиракюз, Н. Й.

ПОЯСНЕННЯ В СПРАВІ ЗБІРКИ НА СИРОТИНЕЦЬ У. Н. СОЮЗА.

В Свободі ч. 19., з дня 24. січня 1930, знаходиться список жертв на Сиротинець У. Н. Союза. В списі жертв Братства Івана Хрестителя, від. 230 У. Н. С з Йонґставн, Огайо, написано: Зложили на руки Григорія Савчака $29.55. Зогляду на те, що нема написано, хто зложив ті гроші на мої руки, я пояснюю:

Я був вибраний на річних зборах на заступника секретаря на рік 1930. Йосиф Білик був вибраний на секретаря. На місячних мітінгах Йосиф Білик занимався вкладками старших членів, а я збіркою вкладок за дітей. Мені призначено десятий процент, що звертає У. Н. Союз з діточих вкладок. На річних зборах я заявив членам, що я тої нагороди для себе не хочу й буду працювати даром. Гроші, я сказав, я буду відкладати що місяця, а при кінці року я зроблю молодечому відділови гостину або дам їх на инші цілі. При кінці року показалося, що грошей на гостину замало, бо було несповна двадцять долярів. Тому ті гроші я призначив на Сиротинець.

Григорій Савчак.

— Чи ви, пані вірите гигієністам, що цілуватися шкідливо для здоровля?

— Не знаю, я ніколи не була...

— Цілована?

— Ні, хора з тієї причини.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ШИКАГО, ІЛЛ.

Приготовання до вшановання Свята Злуки.

Українці, котрі походять з Галичини, приняли вже день Першого Листопада за своє національне свято і рік-річно обходять його дуже торжественно. Крім цього святкують память Шевченка, Франка і ин. Та не спопуляризоване в нас ще як слід найбільше свято, а саме свято нашої Соборної України. Таким святом являється день 22 січня, коли то в 1919 р. наступила Злука Українських Земель, заманіфестована в золотоверхому Києві при звуках всіх дзвонів старих наших київських церков. В цім дні армії наші, Галицька і Придніпрянська, вмашірували в „Золоті Ворота" і уцілували пороги святої столиці України. В цей день пірвалися кордони і проголошено одну нероздільну Україну, від Сяну до Дону. Тому це свято ми повинні рік-річно обходити та впоювати в себе гасло соборности і підбадьорювати наші серця і душі та скріпляти сили до дальшої праці в змаганнях до недалеко дійсної соборности наших земель. По деяких містах святкують це свято, а в нас в Шикаго до цеї пори годі було подумати про це ізза тяжкої спроби зеднання національних сил та дійсної злуки всіх товариств і громад до відсвяткування „Свята Злуки". Дотепер частина наших громадян святкує це день 29 квітня (Скоропадського) федерації з Москвою. Однак цього року на зборах організації допомоги УВО ухвалено таке свято відсвяткувати. Заряд цеї організації як ініціятивний комітет свята скликав репрезентантів національних груп, громад і товариств на день 22. січня до галі над Оклей театром, в надії, що зійдуться всі без ріжниці релігійних та політичних поглядів. Та з запрошених 50 груп і товариств явилося 35 репрезентантів, які репрезентували 17 груп. Можливо, що перешкодив мороз, але таки занадто видно було, що партійність грала тут свою ролю.

Збори перепроваджував В. Лоняк, а згодом нововибраний голова, М. Белеґай.

Збори рішили відсвяткувати свято Злуки Укр. Земель при участи всіх національних сил, хорів і оркестр.

Вибрано сталий комітет свята, а саме: М. Белеґай, голова, С. Мусійчук, секретар, Г. Кострика, касієр, В. Цимбаліст і М. Гарас, контрольори. Рішено весь дохід з свята призначити на допомогу УВО. Віддано в руки вибраного комітету всю дальшу працю уладження свята. По поясненнях і думках С. Мусійчука, д-ра Г. Скеґара і В. Цимбалістого рішено заснувати в Шикаго сталий комітет, щоб все і всюди репрезентував шикаґовську українську кольонію. Теперішній комітет цього свята має започаткувати працю над створенням такого репрезентуючого сталого тіла. Комітет цей має скликати зараз по святі ширші збори репрезентантів всіх національних таборів, громад і товариств, на яких рішиться справа сталої репрезентації нашої кольонії. Це вже новий доказ, що ми йдемо шляхом обєднання сил. А відсвяткованням „Свята Злуки" обєднаними силами, — наша громада дасть доказ нашої зрілости і широти в змаганнях до Одної Обєднаної Соборної України.

Степан Мусійчук,
секретар Комітету.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ГЕМТРЕМК, МИШ.

Збірка на Бойовий Фонд.

Громадянин Андрій Патра зібрав дрібними датками на пікніку Товариства імени Шашкевича $3.60; з продажі газети „Сурма" — $5.40; з продажі календарів на 1930 рік, які сам спровадив — $11.00; з передплати на „Сурму" — $1.00. Разом вислав через Обєднання до Краю $21.00.

А. Патра.

ДЖАНСТАВН, ПА.

Збірка на інвалідів.

Переслано до краю через Обєднання $7.37, зібраних підчас панахиди за погиблих за волю України, відправленої в неділю, дня 22. грудня в Українській Православній Церкві. Жертва призначена на інвалідів української армії.

о. Іван Дмитрів.

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

Збірка на інвалідів.

Дня 1. грудня м. р. в українській гр.-кат. церкві відправлено панахиду за поляглих борців українських. Перед панахидою о. І. Шуховський згадав, що буде правитися панахида за тих, які своїми головами наложили в кровавім бою, щоб оборонити Рідну Землю. У своїй патріотичній промові о. Шуховський змалював долю українського інваліда під ляцьким ярмом і пояснив вірним, як лютий Лях навіть забороняє збирати публично жертви для інвалідів в Рідним Краю. Ляхи навіть не шанують святощів українських могил, знущаючись над українським людом. На закінчення священик взивав вірних, щоби вони складали жертви на українські інституції, як „Рідна Школа", інваліди та політичні вязні.

Підчас панахиди громадянин Михайло Тирновський пішов з тацою й зібрав $30.00. До того доложили по $1.00: П. Creорянин і И. Базарницький. Разом зібрано $32.00, котрі вислано для інвалідів до краю через Обєднання.

Один з громади.

Один чоловік оповідає, що найшов кілька собі хату.

— Чи ви з неї вдоволені?

— Так, відтоді, як маю спокій з тарканами.

— Що, ви маєте таркани в вашій хаті?

— Маю, одначе вони тепер мені не докучають. Коли я спровадився та побачив цілі хмари тарканів, прийшла мені добра думка до голови. В кутці кімнати, відки таркани вилазили, накреслив я на долівці крейдою коло, потім кождого таркана, що вийшов поза коло, я розтоптував. Небаром розумні насікомі зрозуміли небезпеку, яка їм грозить поза крейдяним колом, і відтоді не вилазять. Маю спокій.

Найбільший і найліпший вибір Українських і Російських Рекордів можете знайти у нас.

Почту оплачуємо самі, коли замовлення є на 5 або більше рекордів.

ДАРОМ ПАЧКУ ГОЛОК ДО КОЖДОГО ЗАМОВЛЕННЯ РЕКОРДІВ.

Ми висилаємо те, що ви замовите. Рекорди є добре опаковані і ГАРАНТУЄМО, що дійдуть до вас в як найліпшому порядку. Замовлення висилаємо того самого дня.

ПОПРОБУЙТЕ НАШУ ОБСЛУГУ. ЗАМОВТЕ НИНІ ТО ЗАВСІГДИ БУДЕТЕ ЗАМОВЛЯТИ У НАС.

Columbia

Нові Українські Рекорди

СОНЯ ЛІЩАК, контральто, з акомп. орхестри.
27206F (Весела Тереска
(Українські Мамі

УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА МИХАЙЛА ТОМАСА.
27212F (Острівська Коломийка
(Козак Соноцький
27207F (Підгірняк, козак
(Козак „Паляниця"

УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА.
Співають: Евген Жуковський і Наша Роза Красновська.
27210F (Ендро Бордер, ч. 1.
(Ендро Бордер, ч. 2

ВОЛОД. ДІЛОВ.
27211F (Пан Виборний—Пан Возьний
(Кучерява Катерина
27213F (Там на горі два дуби
(Катерина гречку жала

УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА зі співом
10" 75 ц.
27204F (Змовини, часть 1
(Змовини, часть 2

УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА МИХАЛА ТОМАСА
27205F (Підгірська Коломийка
(Гуцулка в Семеречині

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ І СОНЯ ЛІЩАК, з акомп. орхестри
27203F (Весілля в Пенсильвані, часть
(1 і 2.

ОРХ. БРАТТЯ ГОЛУТЯКИ-КУЗЯНИ співає Текля Дячек
27202F (Як мі на поділлю, так мі на г Завіслю
(Як летіли гуси з далекого (краю

ОРХЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА
20187F (Комаринська
(Сільська Полька

КОЛЮМБІЯ МІЖНАРОДНА ОРХЕСТРА
12" $1.25
59056F (Сантіяго Вальц
(Абандонадо Вальц

УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА. Сопран сольо МАРІЯ ОДИНСЬКА.
27201F (Іван убийник
(Просьба жінки до чоловіка

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „БАНДУРИСТ" під управою Г. КИРИЧЕНКА.
27200F (Бог ся рождає
(Радість нам ся являє
27199F (Добрий вечір тобі
(На йорданській річці

ОРХЕСТРА БРАТТЯ „ГОЛУТЯКИ-КУЗЯНИ".
27198F (Танець нашого Івана
(Полька „Од терника до терника".

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ, барітон з акомп. орхестри.
27197F (Ой, скажи, мила
(На каміню мармуровім

УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕРКОВНИЙ КВАРТЕТ.
27196F (Нова радість стала
(Небо і земля

ЛЮБА ВЕСЕЛА, СОПРАН, з акомпан. орхестри.
27194F (Віють вітри
(Ой, там у лісі

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ, БАРІТОН, з акомпан. орхестри.
27193F (Кажуть люди
(За горами, за лісами

УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА.
27192F (Полька „Горпина"
(Козак „Петрушка"

САМУІЛ ПИЛИП І ЙОГО ЛЕМКІВСЬКА ОРХЕСТРА.
27189F (Музика в корчмі, танець
(Це ти був Янічку, полька
27186F (Лемківський Мадяр, танець
(Лемківська тряска, танець

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ І НАША РОЗА КРАСНОВСЬКА, з акомпан. орхестри.
27188F (Жінка
(Буйяй здорова
27184F (Лобода
(Пристріт
27183F (Презент з Европи
(Пан фрейтер

ОРХЕСТРА БРАТТЯ „ГОЛУТЯКИ-КУЗЯНИ".
27191F (Зелена поляна
(Широкий місточок.
27190F (Як я прийшов з корчми до (дому
(Каська гембу дає, Марина ся (сміє
27185F (Горіла сосна
(Затож ми ся дівче сподобало
27182F (Червона ружа, жовтий квіт
(На Поділю білий камінь.

УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА.
27187F (Метелиця-сніговиця, танець
(Козак Завидія, танець
27178F (Танець по шлюбі
(Полька для всіх

МИХАЛЮ ЗАЗУЛЯК, БАРІТОН, з акомпан. орхестри.
70017F (Хто, хто, Николая любить ч.1
(Хто, хто, Николая любить, ч.2

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „СУРМА", з акомпан. орхестри. — Сопран сольо Е. Корніт.
70015F (Вечерниці, часть 1
(Вечерниці, часть 2

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „СУРМА" з акомпан. орхестри. — Сопран сольо Віра Барчанівна.
70016F (Вечерниці, часть 3
(Вечерниці, часть 4

ЛЕМКІВСЬКА ОРХЕСТРА ІВАНА КОЛОЧАКА.
Співають: Юстина Мусяла, Дорка Петрочко і Тимко Крукар.
27181F (Лемківський Балець, часть 1
(Лемківський Балець, часть 2

МАРКО ЗЕЛІЗНИЙ З МАКСИМОВКИ з акомпон. ліри.
27180F (Пісня про жовняра, часть 1
(Пісня про жовняра, часть 2

САМУІЛ ПИЛИП, ДЖАН КАРЛЯК І ІХ ЛЕМКІВСЬКА ОРХЕСТРА.
27179F (Скрипка грає, бас гуде,
(Далівський танець. танець

27198F Полька „Од Терника до Терника" ... Орх. Браття Голутяки-Кузяни
27201F Просьба жінки до чоловіка .... Укр. Орхестра П. Гуменюка. Сопран М. Одинська

Пишіть по безплатний катальог українських і російських рекордів. Ми висилаємо за посліплатою по цілих Злучених Державах і Канаді.

UKRAINIAN AMERICAN RECORD CO.,

86 Second Ave., близько 5-ї вул., Dept. S. New York City

Відтворено кождого дня і в неділі.

ПОМІЧ ДЛЯ ХОРИХ

ЗІЛЛЄ МІЛЄРТОН є дуже скуточним средством — приносить поміч.
СОТКИ ЛИСТІВ признання і подяки від людий, які самі на собі переконалися.

Через якийсь час наш дім був правдивим шпиталем. Мене мучили ревматичні болі, биття серця і загальний розстрій, а жінка вічно терпіла на болі жолудка і внутрішні недомагання. Припадково ми довідалися про Мілєртон і сей щасливий припадок допоміг нам до виздоровлення. Завдяки знаменитому зіллю Мілєртон ми позбулися наших прикрих терпінь і відзискалисьмо здоровлє.

Складаємо щиру подяку,

АДАМ І РОЗАЛІЯ СЛОДКОВСЬКІ,
150 Pacific Street, Newark, N. J.

З замовленнем належить прислати 2 доляри готівкою, або моней-ордер. Мілєртон сейчас буде висланий на подану адресу. — Просимо адресувати так:

J. S. MILLER, Inc., Dept. K.
62 BEACON, STREET, NEWARK, NEW JERSEY.

СУДОВІ ДИВАЦТВА.

Коли сучасного чоловіка дивує нераз суворість права та судів середновічча — то ще більше здивування мусить вхопити його, переглядаючи історію права Етінгера. Учений той подає ряд фактів, де суди засуджували на суворі кари звірів, а нераз і мертві предмети. І так:

Уже пятикнижжя Мойсея наказує карати смертю вола, що вбив би чоловіка. В 1566 році суд в Арль мав багато клопоту з „процесом саранчі". Тих звірят обжаловували мешканці перед трибуналом, а один правник, Марлен, підняв ся навіть боронити їх. Боронив зрештою з запалом, доказуючи, що коли саранчу сотворено, то вона має право їсти те, що їй на їду призначено. Суд одначе стояв на іншім становищі, отже присудив саранчу на вигнання з даної околиці і то під загрозою церковної клятви. В тімже столітті і в Верзелі довго сперечалися правники над питанням, чи гусільниці, які знищили винниці, що належали до монастиря, підлягають цивільному чи церковному судові. Ще в 17. віці як подає Грімм, суди Німеччини накладали кару на пси, свині, бжоли, а останній того рода випадок мав місце у Франції в 1845 р. В Росії донедавна ще існувало право, що виясновало постанову сенату з 1864 р. про переказування звірів судові, вразі як одно другого скривдить. Тамже на початку 17. в. обтяли одному дзвонові вухо і присудили його в каторгу в Сибірі за те, що смів дзвонити та накликувати людей до повстання. На заході ще донедавна в торговельно - морських процесах вели справу в той спосіб, що підсудним був не власник, але само судно за поповнений злочин. Але ще й сьогодня видають процес не авторові, а на книжку накладають конфіскату, при чому часто засуджують її на знищення, так, якби то вона поповнила каригідний вчинок.

Але на загал — то сьогодня звірята й речі тішаться не лише безкарністю перед судом, але знаходять щораз то більше загорілих оборонців, які відбувають частіше всякі конґреси, ніж ті, що називають себе оборонцями прав людини. Одного чоловіка „гонить" нині право „як звірюку".

К. Д.

З ЖИТТЯ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

ЯК ВОНИ ОРГАНІЗУЮТЬ СВОЇ СВЯТА.

ТРОМІВЦІ ЗІРВАЛИ ПІОНЕРСЬКІ ЗБОРИ.

Ще заздалегідь умовившись з управою будинку єврейської культури (кол. „Комфон") робітники дитячої бази спілки кравців 9. листопада вранці привели до клюбу щось 600 дітей-піонерів. Прийшло чимало батьків-робітників. У клюбі мав відбутися урочистий дитячий ранішник.

Привівши дітей, керовники бази хотіли було відчинити залю, але... виявилося, що залю ще до того, здається навіть без відома управи будинку, захопили тромівці для репетиції. Отож вони й почали заперечувати проти того, щоб 600 робітничих дітей улаштували в клюбі врочистий ранішник. Кінець кінцем, після довгих суперечок тромівці дозволили зайняти тільки залю (без сцени) й то тільки на 40 хвилин.

Почався ранішник. Не виконали діти ще й половини програми, дійшовши тільки до половини урочистої присяги 40 піонерів, як тромівці почали настерливо вимагати:

— Минуло вже 40 хвилин, звільняйте приміщення.

Керівники диторганізації почали просити ще хоч 15 хвилин, щоб дати змогу кільком дітям виконати художні номері. **Але тромівці й цієї поступки не зробили. Вони заховали піяніно й почали на сцені свистіти та кричати.** Діти, звісно, своїх художніх номерів не могли виконати. Одну робітницю дитколективу, що намагалася довести промовцям усю безглуздість їхнього вчинку, вони ледви не побили.

Оттак розійшлося 600 дітей, побувши в клюбі тільки 40 хвилин замісць кількох годин, що мали там бути за угодою з управою клюбу.

Таке ставлення артистів Театру Робітничої Молоді до 600 робітничих дітей дуже обурило робітників-кравців. Воно тимбільше обурливе, що тромівці свою репетицію могли вільно відкласти до закінчення дитячого ранішника. Висновки з цієї історії, гадаємо, зробить Окрпрофрада.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ—ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА

РЕВМАТИЗМ СКОРО УСУНЕНИЙ

ЗНАМЕНИТИМ ЕВРОПЕЙСЬКИМ ЛІКАРСТВОМ

Мущини і женщини, ми бажаємо, щоби кождий терплячий на Ревматизм спробував Лікарство „ANTIREUMA", знане через довгі літа як знаменитий помагач. Це є прескрипція лікаря і чудове лікарство, яке привело до здоровля тисячі людей. Воно є популярне і найдовше уживане тут і в Европі. Перша доза „ANTIREUMA" застановить біль ревматизму. Коли воно вам не поможе, то се вас нічого не буде коштувати. Коли терпите на який небудь Ревматизм, Сціятику Ломбаґо, Нюрітес, Невральгію, Заятрення, Опухнення, Біль костей або сустав, нечисту кров, — всі ті долегливости будуть усунені по ужиттю „ANTIREUMA". Коли всякі другі лікарства вам непомогли, пишіть до нас і нейхай „ANTIREUMA" буде вашим лікарем.

„ANTIREUMA ЛІКАРСТВО" не має шкідливих середників, є приємне і легке до ужиття, безпечне для всіх. Продається з гарантією, або звернемо вам гроші. Воно помагає скорше ніж другі лікарства, які ви пробували перед тим. Замовте собі Лікарство „ANTIREUMA" днесь, а завтра почуєтеся ліпше. ЦІНА ЛИШЕ $3.00.

НЕ ПРИСИЛАЙТЕ ГРОШЕЙ НАПЕРЕД, тільки витніть се оголошення і залучіть 25 центів на оплату пересилки. За Лікарство $3.00 заплатите, коли одержите його.

CHICAG MEDICAL LABORATORY,
1723 N. KEDZIE AVE., Dept. 412, CHICAGO, ILL.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

З ПРИЧИНИ СЛАБОСТИ ЖЕНИ

змушений сродати ресторант, бизнес добре вироблений. Голоситися під ч.
84 FIRST ST., ELIZABETHPORT, N. J. 24-6

ШИТИ, ВИШИВАТИ — це прикмета українських господинь і дівчат.

У нас дістанете всякі річи до вишивання, як: обруси, скарфи, простирала, пошевки, фартушки, ручники і т. д. Кольорові нитки фірми D. M. C. і Royal Society, ґварантовані, що не стратять кольору.

Приймаємо також замовлення почтою. Зайдіть або напишіть до одинокого українського блаватного штору в цій місцевости.

ВАСИЛЬ ГРИШКО,
161 Tilghman St., Allentown, Pa.

UKRAINIAN Finance & Investment Corp. of Newark, N. J. Випожичає гроші на 1, 2 і 3 морґечі. Шери продаються: Preferred шер $25.00. Common шер $20.00. По всякі інформації голосіться до котрогобудь з понизших урядників: І. Лисак, предс., 163 Myrtle Ave., Irvington, N. J.; М. Брудер, секр., 17 Market St., Newark, N. J.; Т. Каськів, касієр, 600 High St., Newark, N. J.

ПРОДАЄ **ДОМИ** в місті НЮ ЙОРКУ і околиці
Українська Фірма
С. ФЕСОЛОВИЧА І М. КОБЗІСТОГО
EXCHANGE REALTY CO.
41 East 7th St., New York City
Tel. Orchard 9677. 16

ПРОДАМ ДЕШЕВО ОДНОФАМІЛІЙНИЙ НОВИЙ ДЕРЕВЛЯНИЙ ДІМ

з 7 кімнат і все уліпшення, лота 50x126, на Staten Island. Голоситися до:
НИКОЛАЙ СТАНІСЛАВ,
39 Avenue A, New York, N. Y. 25-6

НОВІ ДОМИ В КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. які знаходяться напроти Гай Школи, і в недовзі підійдуть до високої вартости, тож тільки там купуйте. Будівничий коло домів кождої неділі від години 1-шої до 5-тої пополудни. 301-3
JOHN GINDA,
390 Grant Ave., Carteret, N. J.
Tel. 1062 Carteret.

НА ПРОДАЖ

ФАРМА 19 АКРІВ, земля огородова, в місті Auburn, N. Y., гарний мурований дім на 3 фамілії, барна, курники і красний сад, в домі електрика, гез, ванна і новий бойлер. Хто купить не пожалує. Ціна приступна. Голоситись на адресу: 22,4,6
ФРЕНК СЛІВІНСЬКИЙ,
57 Genesee St., Auburn, N. Y.

ФАРМА 28 АКРІВ, НА ГАЙВЕЙ

2,400 стіп фронту, дім на 2 фамілії, гез, електрика, велика барна, курники на 5,000 курий, вода в барнях і курниках, вся машинерія, 2 бльоки до стації колійової, 15 блоків до міста, напроти Голф Плейс (Golf Place), добре місце на ґазолінову стацію. Мусить бути спродана скоро. Ціна тільки $10,500. Голоситися до: 24,6,8
K. GOS,
Knopf Street, Manville, N. J.

ДО ВИНАЙМУ ФАРМА НА ОГОРОДОВИНУ.

Найліпші фарми на огородовину, земля плодовита в північній части стейту Ню Джерзи, можна купити кілька акрів. Хто схоче, з домами або без; дуже приступні ціни винайму. По інформації пишіть на нище подану адресу, або до нашого репрезентанта на місци: Mr. C. S. Hoff, Great Meadows, N. J. 22-
AMMONIATE PRODUCTS CORP.,
42 Broadway, New York, N. Y.

ВИРІБ ВСЯКОЇ ЦЕРКОВНОЇ ЗАСТАВИ:

ХОРУГВИ, ПЛАЩАНИЦІ, ОБРАЗИ, ВСЯКІ ОБРУСИ, ШАЛІ, ФЕЛОНИ від $35.00 долярів, СТИХАРІ від $4.50.

По інформації писати: 12-
„A R K"
Church Necessities Supply,
926 BROADWAY, LORAIN, OHIO.

АКУШЕРКА І ЛІКАР

ПОРАДИ І ПОМІЧ.
B. E. SCHMULENSON,
271 E. Broadway, 1st fl., New York
Tel. Orchard 8121

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ.

ЕМІЛІЯ УГОРЧАКОВА має великий склад найкращих українських строїв і ріжних костюмів до аматорських представлень і народних виступів, як також прибори до характеризовання. При замовленнях треба присилати точний спис осіб і потрібних річей. Випозичає також народні строї хотячим фотографуватися. Замовлення на костюми до представлень треба присилати що найменьше 8 днів перед представленнем на слідуючу адресу:
Mrs. E. UHORCHAK,
216 Washington St., Jersey City, N. J.

ДОМИ НА ПРОДАЖ.

Маю на продаж одно- і двофамілійні доми в
ROSELLE PARK і LINDEN, N. J.
Доми мають всі уліпшення, електрику, ґез і огрівачі (steam-heat). Продаю по приступній ціні. Голоситися до: 20-
JOHN ZARSKY,
148 MAPLE AVE., ELIZABETH, N. J.
Telephone Emerson 4779

МАЛЮЮ АРТИСТИЧНО

церкви, іконостаси, сцени, образи ріжної величини, плащениці, хоругви, фелони і всякі ризи церковні.

Образи висилаю на оказ, як не подобаються відішліть мені, а пересилку я оплачу. Малюю церкви на догідні сплати.

Принимаю різблення іконостасів, престолів, тетраподів.

Висилаю рисунки на оказ. Роботу виконую солідно і на час.

Прошу голоситися до: 14
Art. DM. ZACHARCHUK,
664 E. 20th ST., NORTHAMPTON, PA.

Phone: Brunswick 7187.
АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVE.,
CHICAGO, ILL.

Практикує у всіх судах; займається переглядaнием абстрактів; виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадкові справи; полагоджує старокраєві, патентові і прочі справи. 191—

ПОТРІБНО АҐЕНТІВ

до поширення крайових календарів.

Календар ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ 75 ц.
Календар „ПРОСВІТИ" .... 65 ц.
Календар „ЗОЛОТИЙ КОЛОС" 50 ц.
Кешенковий Календарик ...... 25 ц.
Всі 4 за $2.00.

Хто бере 10 календарів з одного, 2 дістає даром.

Беріть по 10, продасьте, ще Вам подякують, що гарний календар дістались ім. Пишіть. 26-32
SURMA, 103 Ave. A, NEW YORK, N.Y.

БИЗНЕСМЕНИ УКРАЇНЦІ!

Заки дасьте свій ордер на СТІННІ КАЛЄНДАРІ на 1931 р., перегляньте наш великий ілюстрований катальог і наші гуртові ЦІНИ продажі. Маємо великий вибір ріжнородних календарів, яких катальог висилаємо на жадання. Пишіть на адресу: 24-
KULYNITCH PRINTING CO.,
418 E. 9th ST., NEW YORK, N. Y.

DR. M. SMITH

переніс свій офіс під число
67 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
TEL. ORCHARD 6072.

Dr. A. L. CEASAR
спеціяліст у всіх хоробах
ОЧИЙ, УХ, НОСА І ГОРЛА
Години: 10—12, 6—8
127 EAST 84th STREET, межи Park і Lexington Ave. NEW YORK, N. Y.
В неділі від 10 рано до 1 пополудни.

ПАТЕНТИ

BRYANT AND LOWRY
Registered Patent Attorneys,
310 VICTOR BUILDING,
WASHINGTON, D. C.

Пишіть по Описи і Шкіци та гарно ілюстровану Патентову Книжку. Обі висилаємо, на жаданнє, даром. Напишіть також над яким винаходом працюєте тепер і пришліть нам шкіц і опис до переглянення, щоб забезпечити ваші права сейчас.

Найбільші признання, умірковані ціни, скора обслуга, понад 25 літ практики. На ваші запити відповідаємо даром.

Feen-a-mint
The Laxative
You Chew
Like Gum
No Taste
But the Mint
At Druggists—15c, 25c

ПОЗБУДЬТЕСЯ ШКІРНОЇ НЕДУГИ

через уживання знаменитої Гоючої Масти „SAWIEC", котра принесла скору поміч тисячам, які є вповні вдоволені з її знаменитого результату.

У всяких випадках, як: екзіма, свербіння, опарення, попечення, задавнені рани, текучі рани і всякі другі шкірні недомагання, всегда уживайте цю знамениту масть. Вдоволення гарантоване Висилаємо „Sawiec" на кожну адресу. Замовте сьогодня, ціна $1.00 а заплатите листоношови при дорученню.

WAKIE PRODUCTS CORP.
Dept. U-10, BLOOMFIELD, N. J.
Дж. Вашкевич, аптикар-власитель

WAKIE PRODUCTS CORP.

ЖИТТЯ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ЦИХ ТРЬОХ

НИРОК—ПЕЧІНКИ—МІХУРЯ

Поверх 200 літ правдива Gold Medal Haarlem Oil вважалася головним лікарством на недомагання, що походять з цих органів. Його брати легко і приємно. Спробуйте сьогодні. В 3 величинах; в кожній аптиці. Питайтеся за назвою "Gold Medal".

NEW AND IMPROVED GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

ІВАН СЕНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
НА БРУКЛИН, Н. Й. І ОКОЛИЦЮ

Обслуга чесна і дешева.
Достава автомобілів на всякі оказії.
137 NORTH 7th ST.
коло BERRY ST.,
BROOKLYN, N. Y.
Phone: GREENPOINT 0569.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

ДВА ОФІСИ:
NORTH SIDE: 2157 W. Chicago Av.
Phone: Brunswick 7767 або 7768.
SOUTH SIDE: 4954 So. Hermitage Av.
Phone: Hemlock 5500.
CHICAGO, ILL.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchord 2568

СТЕФАН І. ЄВУСЯК
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга чесна і дешева.
Достарчується автомобілі на весіля, хрестини і другі оказії. Удавайтесь до свого!
ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1745
34 E. 25th St., Bayonne, N. J.
Telephone 540

ТЕАТРАЛЬНІ ШТУЧКИ ДЛЯ ДІТОЧОГО ТЕАТРУ.

які можна набути у книгарні Свободи.

ЗУСТРІЧ. Новорічна песа-казка на 2 дії. В. Королів-Старий ...15 ц.
ЧЕРВОНА ШАПОЧКА, драмована казка в 2-ох діях. Я. Вільченко ....20 ц.
ЗОЛОТИЙ ЧЕРЕВИЧОК, песа-казка для дітий у 6-ох картинах. Галина Орлівна ....15 ц.
ПРОГУЛЬКА, комедійка на одну дію. Ст. Чубатівна ....15 ц.
ТАРАС ПАСТУШОК, сценічний образок у двох діях ....15 ц.
САМОТНИЙ У ЛІСІ, песа на одну дію. Е. А. Чебишева-Дмитрова ....10 ц.
МАЛИЙ ТАРАС, діточа песа на 3 дії. В. Шопінський ....20 ц.
СВЯТО ВЕСНИ, сценічний образок на дві дії зі співами та хороводами. Василь Софронів ...25 ц.
СТРІЧА У ЛІСІ, сценічна картина в одній дії. Леся Верховинка...10 ц.
"SVOBODA"
P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.